

CAPUT II.

*De officiis resultantibus ex
jure gentium.*

§. I.

De horum differentia officiorum.

Quemadmodum juris naturæ privati, quod versatur inter personas físicas, officia sunt diversa, ita & juris gentium, quod intercedit inter personas morales, quarum quælibet sui juris est, distincta sunt officia.

Alia esse *absoluta*, & alia *hypothetica*, superius observavimus. — Sunt & alia *negativa*, alia *affirmativa*, ad normam in jure naturæ privato explanatam. — Alia sunt *perfecta*, alia *imperfecta*. Priora in *justitia*, posteriora in *naturali æquitate* fundantur. Consequitur, quod, dum gens in alteram gentem circa varia objecta jus habet perfectum, perfectæ quoque ex parte gentis alterius resultet obligatio huic juri satisfaciendi, ita etiam ut gens invita vi ad istius officii adimplerentem compelli possit. — Sequitur ulterius, quod officia gentis ad gentem in solâ æquitate radicata præstanda quidem sint ex obligatione, ita tamen, ut à gente invita per vim extorqueri nequeant.

Gens igitur nulla in gentis alterius jura involare potest; et vim injustè illatam vi repellere licet: unde & gens quælibet eo in statu se conservare debet, ut violentiis hostium se se opponere, & securitatem externam factam rectam servare valeat. — Quoniam porro naturalis æquitas dicitur, ut gens una alterius sublevet indigentias, atque ut per mutuam rerum aut operarum communicationem mutuo gentium bono consulatur; hinc & imperfecta gentis in gentem officia sedulò colenda sunt & exercenda, utpote à quibus omnium prosperitas atque felicitas permultum dependet.

Ad officia imperfecta passim etiam referri solent officia *humanitatis eminentis* sive *noxie utilitatis*, & officia *humanitatis vulgaris*, sive *utilitatis innoxie*. Sicut inter privatos, ita etiam inter gentes officia isthæc locum habere possunt. — Sunt autem officia utilitatis noxiæ, quæ nonnisi cum aliquali incommodo aut molestiâ propriâ impenduntur alteri: v. g. si gens tertia inter duas gentes belligerantes ex charitate, variis inadtentis incommodis, mediatorem agat. Officia utilitatis innoxie illa reputantur, quæ danti aut concedenti non sunt molesta, accipienti verò utilia; veluti si gens una absque incommodo genti alteri transitum per terras suas aut aquas concedere possit & velit.

De officiis perfectis & imperfectis generaliter notandum est, quod pro rectitudine conscientiae non sufficiat sola praestare officia perfecta, verum etiam requiratur satisfacere officiis imperfectis in charitate & aequitate fundatis. Et profecto, cum graviores sint injuriae, quae toti genti inferuntur; hinc etiam gravior est omissio officiorum imperfectorum, quae a gente alteri genti denegantur. Unus omnium parens est Deus; igitur & ad unum omnes, quoad fieri potest, verae charitatis vinculis se se invicemnectere debent.

De excellentioribus hinc spectantibus charitatis officiis cl. de Martini, Cas. Maj. in *supr. Judicior. trib. consiliarius aulicus Cap. XVII. de gentium humanitate §. DL. seqq.* egregie in modum loquitur sequentem: "Tunc vero mutuus populorum amor se se prodit potissimum, si alter alterius intellectum, voluntatem, ac statum externum perficere adlaboret; quorsum imprimis pertinet curae, ut verae de Deo ejusque attributis sententiae omnibus & doctrina, & exemplo insinulentur. Praeterquam quod enim contrariae in religione opiniones manifestum errorem aut ignorantiam saltem alterius gentis arguant, perpetuis etiam litibus atque odiis praebent occasionem; cum e contra ex uniformi rectaque divini cultus cognitione novum quoddam, idque fortissimum societatis vinculum educatur.

Atque duplex quidem hic concurrat officium, unum scilicet erga supremum Numen, cujus gloriam, uti à singulis hominibus, ita & ab omnibus gentibus illustrari oportet: alterum verò erga alios homines, quos errore adeo pernicioso liberari maximè interest generis humani. Quare collegium de propaganda vera religione (*Romæ*) institutum laudari satis nequit.

Ast quanta non est illorum impietas, qui proprii commodi causâ fovere sargunt errores, & quamcunque Dei colendi rationem satis putant esse idoneam, si modo physica civitatis potentia inde accipiat incrementum! sanè, quæ à nonnullis adductæ sunt rationes pro promiscuæ religionis tolerantia, id unicè probant, vim, ac coactionem ad tradendam notitiam summi Numinis ineptos esse magistris. Hucusque *Cl. de Martini*.

Cùm itaque præcipuum sit charitatis argumentum, si gens imbuta religione ac fide verâ ad populum non credentem, atque in tenebris ignorantiae latitantem lumen veritatis transmittat, dubitari non potest, quin mediorum in hunc finem necessariorum preparatio sit maximâ concelebranda laude. At vero magis idonea mediorum horum preparatio, atque ad intentum finem applicatio à nemine efficacius expectari potest, quam à Summo in terris Christi vicario, qui uni-

versali potestate sacra dotatus, atque apostolico zelo commotus, in collegio de propaganda fide idoneos Sacerdotes competentibus linguis atque scientiis exornat, atque ex tunc in diversas mundi plagas cum debita jurisdictione mittit, ut ad gentes quascunque extraneas summum veræ religionis beneficium aut transfundatur, aut apud ipsas conservetur. Summopere igitur etiam ex hoc capite divi Petri cathedra, cujus fonus apostolicus etiamnum adhuc exit in omnem terram, commendanda venit, & honoranda.

Gentes porro illæ, quæ principis auctoris tum religioni, tum statui periculosis & adversis alias usque adeo gentes inficiunt atque corrumpunt, graviter vulnerant officia aliis debita gentibus: unde & enascitur, quod gens sit contra gentem, regnum adversus regnum, subditus contra superiorem. Id nemo negaverit, quod subordinatio civilis sine subordinatione sacra vix, aut ne vix quidem subsistere valeat; populus enim irreligiosus mox erit populus seditiosus, illimitatus & exlex: religio quippe firmissimum est fulcimentum & sustentaculum throni ac civitatis.

S. II.

De equalitate gentium.

Qua ratione homines in statu naturali spectari sint æquales, adumbravimus in jure natura

rurae privato. Statum hunc aequalitatis, in
 ipsum statum anarchicum minimè fuisse ido-
 neum ad felicitatem intentam acquirendam
 & promovendam, observavimus in jure na-
 turae publico: unde consultum fuit ac mora-
 liter necessarium à sua naturali libertate non
 nihil remittere, ac per pactum unionis &
 subjectionis inire statum inaequalem, seu im-
 perio rectè ordinato se se submittere, pro-
 inde jura & officia civitatis fundare. Cum
 igitur jura & officia civitatis, sive imperii,
 potissimum constituta sint per pacta, conse-
 quens est, quòd sine consensu utriusque par-
 tis paciscentis dissolvi legitimè nequeant: in-
 super, quòd nequidem per utriusque partis
 consensum dissolvi possint, si status ille civi-
 tatis nexum habeat, cum alio statu altiore,
 aut originario: consensus namque plurium
 contra jus quæsitum tertii nullus est.

Verum nihilominus est, quòd gens sub
 ratione gentis cum alià gente comparata,
 quoad jura sua eidem aestimanda sit aequalis,
 & ab ea independens, veluti ex ipsa super-
 rius tradita gentis notione patescit. Unde
 Cl. Zallinger Lib. IV. j. g. §. CCLXX. inquit:
 " Qua parte juris aequalitas est, prærogativa
 " & proædria non habet locum; quapropter
 " cum in congressu gentium, id est, sum-
 " morum imperantium, vel quarumcunque
 " personarum eas representantium non pos-
 " sit non ordo quidam constitui, is ex pac-

“tis tacitis vel expressis repetendus est.”
 Et in nota sub num. I. adnexâ subjungit
 idem author: “Nominis *Romani* cultus (in-
 “quit Petrus de Marca Lib. II. Concord.
 “Cap. II. n. 9.) quod in titulis imperatoris
 “hodie fulget, B. Petri memoriâ & Sum-
 “mi pontificis unctione consecratum apud
 “cæteros principes non invitos primum lo-
 “cum cum imperatoribus Romano-Germanicis
 “conciliavit.”

Quamvis igitur una civitas sit potentior
 aliâ, alteri tamen comparata sub civitatis seu
 gentis ratione, eâdem libertate gaudet; ve-
 luti si in statu naturali comparavero homi-
 nem naturalibus viribus robustiorem cum
 minus robusto.

Circa hanc gentium æqualitatem *Cl. de*
Martini Cap. XVI. de equal. gent. §. DXXXIV.
 inquit: “Inde manifestè conficitur, ut quis-
 “que populus non modo animo, corpori,
 “bonis rebûsque singulorum civium ab ex-
 “ternis etiam injuriis præcavere obligetur
 “vi unionis civilis; sed etiam ut juribus iis
 “gaudeat, quibus efficere possit, ut hæc
 “ipsa unio & forma reipublicæ, leges fun-
 “damentales, jura majestatica & eorum usus
 “perdurent; contra illa omnia, quæ vincu-
 “lum civile dissolvere, & ira interitum
 “adferre possent, averruncentur.”

§ III.

De libertate gentium.

Exploratâ gentium æqualitate, ad earum libertatem inde redundantem progredimur. Notum est ex prioribus, quòd gens una quoad jura sua, leges fundamentales &c., ab alia sit independens; ex quo fit, quòd libertate gaudeat singula pro felicitate sua regulandi ac determinandi, quin ab arbitrio & imperio alterius gentis in iis turbari possit aut impediri; quia par in parem nullum habet imperium.

Gens igitur, seu gentium imperantes imperium habent in temporalibus eatenus illimitatum ac liberum, ut per se loquendo nullum alium in iis superiorem recognoscant, atque proinde nulli alteri genti actionum ac constitutionum suarum rationem reddere teneantur, neque ab illa in jus vocari possint, aut earum legibus obligentur.

Hâc tamen non obstante libertate gentium imperantes unâ cum membris suis subjicere se possunt in spiritualibus Evangelio legibusque sanctæ & orthodoxæ ecclesiæ, & sic cum aliis gentibus catholicis unam veramque componere ecclesiam. Quocirca Innoc. Pap. III. Cap. per venerabilem 13. ita loquitur: "Ea libertas non obstat, quo minus Summi imperantes catholici, tanquam piis-

« simi ecclesiae filii, ejus se legibus in re
 « quavis ad sacrosanctam religionem & sem-
 « piternam salutem spectante subjectos esse
 « libentissime agnoscant & profiteantur.

— Et circa rem eandem *S. Chrysostrmus* in
psalm. 44. in modum perorat sequentem.
 « Universum orbem terrarum pervaserunt
 « apostoli; & plus quam omnes principes
 « fuerunt magis proprie principes, regibus
 « potentiores; reges enim, dum vivunt, do-
 « minatum habent: iis autem mortuis inter-
 « cidit dominatus. Et regum quidem leges
 « ratae sunt, & validae intra eorum fines.
 « jussa autem piscatorum per universum or-
 « bem terrae extensa sunt. Imperator roma-
 « norum persis non posset ferre leges; nec
 « persarum rex posset ferre leges romanis.
 « hi autem palestini & persis, & romanis,
 « & thracibus, & schythis, & indis, &
 « mauris, & universo denique orbi terrarum
 « leges dederunt. Nec solum, dum vi-
 « viderent, firmae & ratae fuerunt, sed his
 « etiam mortuis confirmatae fuerunt; & qui
 « eas leges acceperunt, mallent animam mil-
 « lies profundere, quam ab illis desciscere.
 « Memor ero nominis tui in omni genera-
 « tione & generatione: propterea populi
 « confitebuntur tibi in aeternum, & in sae-
 « culum saeculi.

De cetero liberum est gentibus inire
 pacta & foedera, exercere commercia &c.
 cum aliis gentibus sibi bene visis: nil tamen
 cum

genti operari licet, per quod jus perfectum alterius læderetur; id quod evenire posset, si vi & armis, aliisque modis realiter influentibus adfisteret alieno populo rebelli quâ tali evicto contra legitimos suos imperantes. — Porro libertatem habent gentes jura majestatica per suos imperantes, penes quos resident, ita exercendi, ut nulli genti alteri competat iisdem se se immiscere, aut eadem turbare, vel immutare. Plenum ergo jus habent gentes suam regiminis formam, suam independentiam sanamque libertatem tuendi contra gentes alias, quæ injustè ipsas invadere moliantur; atque in hunc finem aliarum gentium implorare, sibi que copulare auxilium. Econtra, nova & inepta moliri contra legitimos suos imperantes, pleno vetitum est jure.

Quid statuendum sit de spuria illâ libertate philosophicâ, quæ sinceritatem fidelitatemque inter ipsas etiam gentes dissolvere, ac radicibus evellere adprimè est nata, qui liber æquus rerum arbiter facilè definiverit. Hæc si apta fuerit ad turbandam securitatem internam, quidni & sufficiens sit ad extirpandam securitatem externam, non sine maximo gentium incommodo atque detrimento? — Quod si spuria ista libertas eousque extendatur, ut nexum ac vinculum inter Deum & homines, inter superiores & subditos solvere meditetur; faciliore negotio humanitatem & charitatem rampet inter gentes & gentes, inadrento, quod specioso fra-

terni amoris titulo, omnigenæque æqualita-
tis ac communionis bonorum reducendo be-
neficio incallum gloriatur. — Illud in aprico
est, quòd omnis, qui Deum ipsum ante tri-
bunal vacillantis suæ rationis citare, ejusdem-
que summam gubernandi potestatem in du-
bium vocare, aut penitus negare non eru-
bescit; à potiore principes & quoslibet im-
perantes de legitimitate auctoritatis suæ at-
que potestatis interrogare, eandemque sub-
primere non erubescat, sicque imperiis, ac
consecutivè ipsis gentibus vulnus infligat le-
thale. — Rem verbo: sicut falsa ista ac per-
niciosissima philosophia de gente in gentem
translata atque diffusa, perniciosissima nova
principia gentibus inspiravit; ita & fatalis
illius effectus de gente in gentem cum maxi-
mo boni communis, felicitatisque tam tem-
poralis, quàm æternæ dispendio, veluti mor-
bus epidemicus, propagari videtur.

Confectarium est, quòd imperantes,
sibi, æque ac populis sibi concreditis con-
sulere velint, veluti re ipsa ex officio tenean-
tur, suam in id debeant convertere curam
atque vigilantiam, ne spuriaæ hujusmodi
venenatae merces aut in propriâ patria
bricentur, aut ex aliis terris in sua territo-
ria invehantur, liberamque in illis circula-
tionem in ipsis etiam teneræ juventutis
utriusque sexus manibus habeant.

Salutaris iste, ac pro religionis & mo-
rum conservatione summè necessarius finis
ut adringatur, necessum erit, ut per debi-
tum zelum imperantium sic dicta *libertas ty-*
pographica, quæ per intolerabilem proterviam,
impudentemque petulantiam non rarò usque
ad horrendas blasphemias extenditur, re-
stringatur ac refrænctur; sicque inter debi-
tos consistat limites: necessum erit, ut ex
parte imperantium visitentur & revideantur
officina librarium, qui pestilentibus ejusmo-
di libris atque libellis sæpe turgent; ut pro-
inde ineptus non sim, si dixerò, eas esse
pharmacopolia, in quibus venenum pro ex-
tinctione religionis, & statûs civilis rectè or-
dinati liberè venditur & emitur, & oppor-
tunè propinatur srientibus libertatem philo-
sophicam supra delineatam. Illud ergo to-
lerare, idem est, ac revulsionem & concul-
cationem fulcrorum religionis ac reipublicæ
oculo indifferente aspicere & indulgere, sive
permittere: necessum est denique, ut sana
& recta *subordinationis* tum *sacræ*, tum *civi-*
lis principia illæsa custodiantur & immobi-
lia, omnique fortitudine & auctoritate suf-
fulciantur, atque ut validum maneat vulga-
rum isthoc: *principis obsta, serò medicina paratur.*

§. IV.

De jure conservationis & perfectionis.

Gens nulla potest debitâ ratione subsistere,
nisi suas in id vires impendat, quod utile

est atque necessarium tum ad conservationem
tum ad perfectionem suam.

Quemadmodum quælibet persona
sua jus habet se conservandi, ac se statum
que suum perficiendi, ita pariter quælibet
gens, tanquam persona moralis, jure
der se conservandi, perficiendique.

Cum porro jus ad finem quoque
habet jus ad media ordinata; consequens est
quod cuilibet genti competat, talia eligere
atque re ipsa applicare media, quæ ad
conservationem, ac perfectionem apta
& necessaria.

*Conservatio gentis vel maximè dependet
a conservatione jurium tam immanentium
quàm transeuntium; utpote à quibus securitas
tum interna, tum externa dependet.*

Gens itaque rectè instituta omni conatu
ac vigilantia curare debet, ut imprimis jura
immanentia, uti sunt recta forma regiminis,
quantum ipsa adhuc perutilis est, leges fun-
damentales proficuae, jura majestatica
illæsa maneant, ac sanctè custodiantur;
forè per jurium istorum innovationem
statum deteriore. & vix amplius sanabilem
lem conjiciatur. — Curandum est deinde
ut externa quoque gentis securitas
consistat & incolumis. Contra injustos
pressores externos tam efficacia paranda,

tempore opportuno in effectum deducenda sunt media, ut hujusmodi invatores arceri valeant atque repelli, & sic omnium civium in ea gente confociatorum vita, libertas & bona salva maneant & contutata. Stolidum profectò foret, tum primùm, quando Hannibal est ante portam, aut ipsos modò territorii fines perrupit, cogitare velle de inveniendis & applicandis mediis repulsivis, veluti à simili minùs providum esset ex parte imperantis, tum primùm velle speculari de coercendis hostibus intestinis sive domesticis, dum vis eorum, atque confociatio prævaluit.

Ad jus conservativum gentis etiam spectat jus suos conservandi subditos: unde in jus istud impingit, qui aut per violentiam, aut per fraudem, aut per artes illicitas subditos contra imperantium voluntatem subducit, atque in alienas terras clanculò transfert, aut, quod pejus est, quasi mercimonium in hoc genere colit: hujusmodi *plagiis* jure merito graves definitæ sunt pœnæ.

Perfectio gentis vel maxime respicit modum inveniendi media, defectus in gentis compage subsistentes emendandi, atque ad meliorem, bono communi ac privato magis faventem ordinem singula reducendi, adeoque removendi impedimenta, quæ bono isti sunt opposita. Media autem ista ordinata esse debent, ac revera sufficientia & valida satis atque adcommodata ad *veram*, minime vero ad

ad *fœlicitatē* gentis felicitatem, æstimationem
& gloriam sive honorem.

Habet ergo gens quælibet jus tum ad
media conservationis, tum ad media perfec-
tionis, ita tamen, ut media isthæc nec pro-
priæ, neque alienæ noceant felicitati. No-
goria gentis cum alia gente tractari debent
circumspectè, sincerè, providè, & charita-
tivè; quare etiam gens in gentem jure gau-
det *imperfecto*, ut mutuæ sublevantur indi-
gentiæ, quantum id circa proprium fieri po-
test detrimentum, aut inde enascendam in-
digentiæ propriam: ex quo fit, quòd ex
jure designato resultans obligatio non nisi *im-*
perfecta sit. — Cùm denique nullum sit jus ad
illicitum, consequens est, quòd media con-
servationis & perfectionis ab omni nævo de-
beant esse depurata.

§. V.

De Commercio.

Commercium à variis quædam reipublice
elementum nuncupatur, ob singularem suam
tum in quavis societate politica, tum inter
gentes utilitatem, si non propter ipsam nec-
cessitatem; cùm civis re civis alterius sepe
indigeat, cumque gens alterius gentis egeat
communicatione rerum; enimvero non om-
nis fert omnia tellus.

Igitur

igitur *Commercium* rectè describitur *mutua inter homines, vel gentes, mediante aut permutatione, aut emtione ac venditione, rerum illarum communicatio, quibus mutuo indigent.*

Commercia potissimùm ex eo orta videntur, quòd bonorum communione cessante, atque introducta divisione rerum, ac genere humano multiplicato, & in varias gentes inter se se distitas diviso, modus inveniretur atque institueretur, quo mutuae sublevarentur indigentiae. At vero modus magis idoneus inveniri non potuit, quàm *commerciorum*, rectè institutorum cultura. — *Commerciorum*, inquam, rectè institutorum: ex quo fit, quòd à *commerciis* genus omne fœnoris, fraudis, injustitiae &c. longius propulsari debeat; se-cus enim non tam mercatura, quàm usura in summum hominum, ac gentium detrimentum obtinebit.

Commercia primitus per permutationem rerum, cusà verò pecuniâ per emtionem venditionem ut plurimum pertractata fuisse, & etiamnum pertractari docet experientia. Non minus experientia docet, quòd à flore *commerciorum* temporalis gentium felicitas per multum dependeat; ut proinde tam imperantes, quàm subditi hanc temporalis boni fœcuriginem non occludere, sed potius promovere atque diffundere pro viribus debeant; media proinde paranda sunt & instituenda idonea satis ad finem istum societatis ac gentibus perutilem debite adringendum.

Quocirca Cl. de Martini Casp. XV II. §. DLVIII. & DLIX. ira loquitur: "Quamobrem I. emporia, nundinae, & portus constituantur tuti, quod merces in-
 " vehi, evehi, commodèque permutari sine
 " magna mora possint. II. Privilegia sive
 " emendi res investas, antequam aliis eas
 " emere liceat, sive sistendi merces in flu-
 " mine publico, ut eas vendere, aut securi-
 " tributum præstare necesse sit, vulgò pro-
 " polium & jus stapulae, non facile concedan-
 " tur; leges verò in extraneos injuriæ, ni-
 " miâque vectigalia abrogentur. III. No-
 " minentur consules seu personæ, quæ in em-
 " poriiis & portibus privilegia nationis sua
 " custodiant, & lites inter mercatores ortas
 " breviter, & sine magnis sumptibus definiant;
 " & si quæ sint alia, quæ commerciorum
 " florem promovere apta sunt, à singulis
 " populis constituantur".

Et Cl. Heineccius Lib. II. j. n. & g. §. CLXXXIX. circa hoc objectum statuit sequentia. "Superest jus imperantium circa
 " commercia. Cum enim sine istis vix sub-
 " sistere possit genus humanum, nedum repu-
 " blica: facile patet, in eam quoque cura-
 " ram incumbere debere rectores reipublicæ,
 " ut & floreat commercia, & rectè omnia
 " circa illa fiant. Et quandoquidem iis jura
 " omnia competunt, sine quibus finem obti-
 " nere non possunt, consequens est, ut pos-
 " sint illi leges de commerciis, opificiis, ex-
 " portandis

portandis importandisque, . . . de re quo-
que monetaria ferre, negotiis instantes
privilegiis ornare, mercatoribus peregre
negotiantibus foederibus armisque securi-
tatem praestare: societates mercatorum ma-
jores munire privilegiis, & generatim ea
omnia agere, quibus foedera & pacta cum
aliis principibus rebusque publicis inita
non refragantur „

Libertas negotiationibus atque commer-
ciis competens & adnexa vel maximè in eo
consistit, quòd commercia exerceri sub de-
bitis regulis valeant in utilitatem propriam,
vel alienam. De hac libertate auctores passim
sequentes ex jure postulas tradunt regulas:

1° Imò. Nulla gens *cogi* potest, ut alterius
admittat commercium, neque ei aut res suas
vendere, aut ab illa res illius emere debeat,
nisi fortè casus extremæ necessitatis præ ma-
nibus foret; sicut enim in casu extremæ ne-
cessitatis bona inter hominem & hominem,
ita quoque inter gentem & gentem com-
munia dici possunt.

2° Jus *perfectum* exercendi commercia
cum altera gente acquiritur solâ pactione;
quæ tamen, utpote à libero paciscentium
partium consensu dependens, variis potest
restringi modis ratione temporis, rerum,
conditionum &c.

3tio. Si gens aliqua commercium cum alia gente exercere velit, per se loquendo, utpote independens, à gente tertia nequit impediri, aut arceri. Potest tamen cum alia gente iniri pactum, ne hæc exerceat commercia cum gente tertia, vel eorum causâ ad certa loca navigationes instituat.

4to. Quid juris sit circa concessionem *transitus*, si gens quædam eundem ab intermedia gente petat, ut cum alia exerceat commercium, postulandum est é pactis, siquæ subsistant, tum ex officio gentis intermediae erga seipsam puncto felicitatis propriae, tum à principiis jurium imperfectorum: in quibus summæ æquitatis ratio fundatur, concedendi bonorum eorum *transitum* quæ in proprio gentis territorio creverunt, quin tamen sine transitu per territorium gentis alienæ ad capitalia gentis loca transferri queant.

§. VI.

*De jure existimationis, ac de repressaliis,
& retorsione.*

Ipsa dictante naturâ quælibet persona physica in conservationem existimationis suæ propendet, gravitérque se læsam meritò judicat, dum ab alio suâ injustè privatur existimatione: ex quo fit, quòd maximè quoque intersit gentis, suam erga gentes alias conservare

vare existimationem; quoniam à debita existimatione plurima diffluunt atque dependent bona: unde competentem existimationem personæ sive physicæ, sive moralis violare, aut é medio tollere, idem est, ac gravissima eidem infligere mala.

Quælibet ergo gens jus habet perfectum erga gentem aliam suam conservandi existimationem; ex quo jure resultat cujuslibet gentis alterius obligatio perfecta, existimationem istam, unâ cum consecrariis suis, non arrodendi, turbandi, violandi.

Principalia autem existimationis consecraria sunt: *authoritas*, *honor*, & *actuum rectè ordinatorum agnitio ex parte nationum, seu gentium exterarum*. Igitur *invasio auctoritatis, honoris, ac debitarum constitutionum alterius gentis, est læsio juris gentium, & juris quidem perfecti; adeoque reparationem ac restitutionem postulat.*

Præterea necessum est, ut inter gentes debita obtineat fides; quam *fidem gentium* auctores passim dividunt in *politicam, moralem, ac mercatoriam*. — *Fidem politicam* eam nuncupant, vi cujus *judicari de alia gente potest ac debet, quòd potentiâ suâ, quâ alii aut prodesse, aut obesse potest, rectè sit usura; atque proinde in hoc genere sinistri nihil à tali gente sit timendum.* — *Fidem moralem* in eo constituunt, quod de

alterius gentis justitiâ, fidelitate, pactorum
ac foederum piâ observantia &c. fidendum
sit. — Fidem denique *mercatoriam* figunt in
judicio de securitate pecuniæ creditæ, ejus-
que refusione, atque in cæteris, quæ com-
merciali adfinia sunt generi.

Jus repressalium, aut, uti legunt alii, *re-
pressaliarum*, ignotum erat veteribus; quare Cl.
Heineccius Lib. II. j. n. § g. §. CCV. inquit:
“ Adeoque nec vocabulum suppeditat latina
“ lingua, quod ejus indolem exprimat.”
Porro Cl. author §. citato, sequentem juris
repressalium tradit notionem: “ Itaque si non
“ inter ipsas gentes & civitates incidit con-
“ troversia, sed ob denegatam civi nostro
“ justitiam, personis aut rebus alterius rei-
“ publicæ aliàs amicæ, civium manus inji-
“ cimus, hoc non belli, sed *repressaliarum*
“ nomine venit.”

Explicatius tradunt notionem *repressalium*
qui ea tunc fieri & obtinere dicunt, *quan-
do unus pro alio, & res unius pro re alterius à
competente auctoritate apprehenditur.* — Itaque,
cæteris paribus, non solum *res* alterius, sed
etiam *persona* obnoxia est juri *repressalium*;
ira, ut dum sufficiens obtinet ratio, una tam-
quàm altera in ordine ad compensationem,
justumque æquilibrium apprehendi possit ac
retineri, usque ad restitutionem in integrum.

Culpa

Culpa ad capienda repressalia movens potissimum penes gentem præviè lædentem residet; quæ proinde culpa & imputatur illius membri: unde licet hinc inde apprehendatur persona, quæ quoad se culpam non commisit, aut res illius, qui personali culpâ vacat; nihilominus justa sunt talia repressalia, seu ad culpam gentis relata, & pro tali casu non aliter deducibilia in effectum.

A repressaliis differt *jus retorsionis*; retorsio enim fit, dum quis imperans idem jus contra extraneos in suo territorio existentes exercet, quod imperans alius præviè exercuit contra extraneos in suo territorio existentes.

Perspicuum est, quod jus retorsionis ad primè sit consonum æquitati ac juri naturali; quodque usus illius sæpe sit necessarius ad authoritatem propriam, atque ad subditorum suorum felicitatem factam rectam conservandam. Satius tamen est, imo obligatorium, conniti, ut gentes charitatis genuinæ vinculis, quoad fieri potest, colligatæ maneant, atque ut similia incommoda penitus evitentur: quocirca *Cl. Zallinger Lib. IV. de j. g. §. CCLXXVIII.* inquit: "Ad hæc evitanda incommoda frequentes mutuæ benevolentiae testificationes edere conantur populi; cujusmodi sunt, si rebus incidentibus prosperis, vel adversis, quæ unam gentem adficiunt, altera gens in partem lætitiæ, aut doloris venire se manifestat."